

Język polski

Klasa IV

15.06.2020

Temat 1,2: Powtórzenie wiadomości.

Uczniowie posiadający orzeczenie PP-P nie wykonują zadania 8 oraz 11.

Zapoznaj się z wierszem pt. „Sen psa” –podręcznik, str. 355

Wykonaj do zeszytu zadania od 1 do 14 z podręcznika, str.356-357

19.06.2020

Temat: Utrwalamy poznane zasady ortograficzne -„ch” .

Wykonaj zadania z podręcznika , str. 353, z.9, str. 354, z. 10, 11, 12, 13.

Klasa VI

15.06.2020

Temat: Klasa VI w repertuarze teatryku „Zielona Geś”.

Zapoznaj się z utworem K. I. Gałczyńskiego –podręcznik, str. 383-385

1. Odpowiedz na pytania:

Jakie uczucia w Tobie budzą te teksty?

Jakie elementy świata przedstawionego scenek Teatryku Zielona Gęś są Ci znane z innych tekstów kultury lub ze świata rzeczywistego? Wypisz je.

Co może zaskakiwać czytelnika?

Jaką reakcję mogą wywołać te teksty?

2. Pomyśl nad tematem, który mógłby się pojawić w repertuarze Twojego Teatryku Zielona Gęś. Następnie napisz własną scenkę.

Klasa VII

15.06.2020

Temat: Odczytujemy ironie w wypowiedzi - powtórzenie.

Przypomnij sobie, czym jest ironia:

!

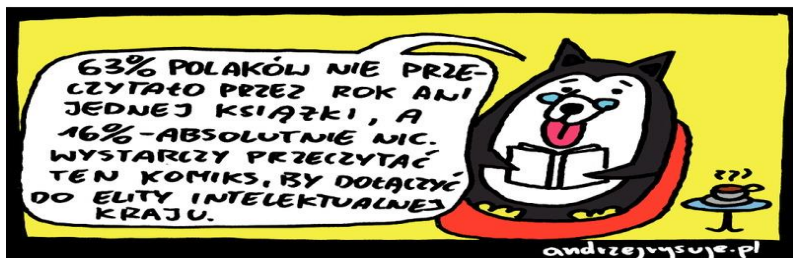
Ironia – nadanie pozornie aprobującej wypowiedzi sensu odwrotnego, niż wynika ze znaczeń użytych słów.

Ironią można się posłużyć dla żartu. Często jest to też sposób na wyrażenie czegoś nie wprost, np. aby coś wyszydzić, wykpić. Należy jednak pamiętać o tym, że stosowanie jej w komunikacji może być odebrane jako niestosowne i obraźliwe.

Uwaga. W języku mówionym ironia jest często wyrażana za pomocą szczególnej intonacji, dzięki czemu odbiorcy łatwiej ją rozpoznać.

Wykonaj ćwiczenia:

1. Zaznacz wypowiedź, która coś wykpiwa, jest przejawem drwiny i szyderstwa. Uzasadnij swój wybór.

.....

.....

.....

2. Wskaż scenkę, której humor jest oparty jest na sprzeczności między dosłownym znaczeniem słów a ich intencją. Uzasadnij swój wybór.

4. a) Spośród czynności wymienionych w tekście *Ostrożność* podkreśl te, które zazwyczaj wykonuje się przed wyjściem z domu.

b) Odpowiedz na pytania.

■ Jaką cechę wspólną mają te czynności wykonywane przez profesora, które nie zostały przez ciebie podkreślone?

.....

■ Jaką funkcję pełni nagromadzenie tych czynności?

.....

5. Jakie środki zastosował autor w celu osiągnięcia efektu humorystycznego? Zaznacz poprawne odpowiedzi.

- postawił typowego bohatera w nietypowych sytuacjach
- zadbał o zachowanie proporcji
- zastosował środki stylistyczne oddziałujące na uczucia czytelnika
- zaburzył proporcje
- stworzył bohatera, który zachowuje się w niezwykły sposób
- zastosował kontrast
- nagromadził sytuacje absurdalne
- zastosował wyszukane metafory

6. Wyjaśnij, jaki – według ciebie – jest cel zastosowania ironii w utworze *Ostrożność*. Weź pod uwagę odpowiedzi na pytania.

- Jakie cechy ludzkie zostały ośmieszone?
- Z jakiej postawy życiowej zadrwiono?
- Jaki komentarz można dopisać do wydarzeń ukazanych w utworze?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

19.06.2020

Temat: Redagujemy rozprawkę.

Przypomnij sobie, jak zbudowana powinna być rozprawka (temat w podręczniku), zredaguj notatkę do zeszytu.

Wyjaśnij pojęcia: teza, hipoteza, argument, kontrargument.

Przeanalizuj przykładowe rozprawki.

1. Z tezą:

Q PRZYKŁADOWA ROZPRAWKA ZE SFORMUŁOWANĄ WE WSTĘPIE TEZĄ

wstęp
sformułowanie tezy na podstawie podanego tematu; tu często zamieszcza się informację o powodach podjęcia tematu

rozwińnięcie
zawiera argumenty potwierdzające lub obalające tezę; na poparcie argumentów przytaczane są przykłady

zakończenie
podsumowanie i wnioski

temat: Czy dzięki grom komputerowym można rozwinąć jakieś umiejętności?

Niektórzy uważają, że gry komputerowe niczego nie uczą, są źródłem złych nawyków i stratą cennego czasu. Nie zgadzam się z tą krzywdzącą i jednostronną opinią. Gry zostały wymyślone dla ludzi i jeśli korzysta się z nich z umiarem i rozważą – nie przynoszą szkody. Co więcej, wiele gier komputerowych uczy ważnych w życiu umiejętności oraz rozwija zmysły człowieka.

Na początku chciałabym zauważyć, że bez względu na rodzaj gry użytkownik powinien sprawnie i precyzyjnie posługiwać się klawiaturą i myszką. To umiejętność, która jest niezbędna również przy obsłudze wielu nowoczesnych urządzeń, np. w medycynie czy lotnictwie.

Gry strategiczne uczą planowania, podejmowania decyzji, rozwiązywania problemów. Często są symulacją rzeczywistych sytuacji. Psychologowie twierdzą, że umiejętności zdobyte w trakcie grania często bywają wykorzystywane w życiu codziennym, np. w sytuacjach biznesowych, kiedy trzeba przyjąć odpowiednią taktykę i przewidzieć ruch partnera.

Także gry internetowe, popularnie zwane sieciówkami, mają korzystny wpływ na graczy, którzy przeważnie tworzą drużyny i muszą współdziałać z innymi uczestnikami (często wcześniej sobie nieznanymi), by ustalić strategię działania. Gra przez internet rozwija więc umiejętności pracy z innymi ludźmi, sprawne komunikowanie się w grupie itp.

Przedstawione powyżej argumenty potwierdzają moją tezę, że gry komputerowe ze względu na swoją wielowymiarowość i złożoność rozwijają człowieka. Silnie stymulują mózg, a więc mają ogromny wpływ na nasz poziom inteligencji, oraz ułatwiają rozwiązywanie skomplikowanych problemów życiowych.

teza

argument

przykład

2. Z hipotezą:

1. Przeanalizuj budowę rozprawki z hipotezą.

PRZYKŁADOWA ROZPRAWKA Z HIPOTEZĄ

temat: Czy zawsze należy dotrzymywać tajemnic?

wstęp z hipotezą (problem podlegający rozważaniom)

Żyjemy wśród ludzi – w szkole z koleżankami i kolegami, w rodzinie z bliskimi, na treningu z przyjaciółmi. Codziennie wymieniamy się różnymi informacjami: zwierzamy się z kłopotów, dzielimy przemyśleniami, szukamy odpowiedzi na dręczące pytania. Czasem ktoś prosi nas o dyskrecję i stajemy się powiernikami cudzych sekretów. Rodzi się pytanie, czy zawsze należy dotrzymywać powierzonych tajemnic. Pytanie, na które – według mnie – tylko z pozoru łatwo odpowiedzieć. ← hipoteza

rozwińnięcie zgromadzone argumenty i kontrargumenty

Jeżeli ktoś się nam zwierza, wydaje się oczywiste, że bez jego zgody nie powtarza się tego, co się usłyszało. Bezwzględne dotrzymywanie tajemnic daje każdej ze stron poczucie bezpieczeństwa, pozwala na nawiązanie głębszych relacji.

Zachowanie tajemnicy czasami wiąże się z niezwykle trudnymi wyborami. Jej ujawnienie może kosztować ludzkie życie. W takiej sytuacji znalazł się Rudy, bohater „Kamieni na szaniec”, który w czasie przesłuchań był brutalnie katowany przez Niemców. Wiedział, że nie może wydać kolegów, więc heroicznie znosił tortury i nie zdradził żadnych informacji. ← argument

Z drugiej strony zagrożenie życia może być niekiedy usprawiedliwieniem dla ujawnienia tajemnicy. Rozważmy następującą sytuację: ktoś nam się zwierza, że planuje udział w niebezpiecznej dla życia zabawie. Jeżeli nie uda się go odwieść od tego zamiaru, należy – w moim przekonaniu – ujawnić informacje, by zapobiec tragicznym skutkom. ← kontrargument

Problem ujawnienia tajemnicy w imię szlachetnych pobudek pojawia się również w literaturze. W mitologii greckiej Prometeusz zdradził sekret bogów i chcąc pomóc ludziom, dał im ogień.

zakończenie rozstrzygnięcie postawionej hipotezy

Na pytanie postawione w temacie nie można – moim zdaniem – udzielić jednoznacznej odpowiedzi. W większości przypadków należy zachować dyskrecję. Zdarzają się jednak takie sytuacje, kiedy musimy postąpić inaczej. Nigdy jednak nie powinno się ujawniać czyichś sekretów z błahych powodów.

Napisz rozprawkę z tezą na temat: Wyprawa, wędrówka, tułaczka... – podróż niejedno ma imię. Uzasadnij trafność podanego stwierdzenia, odwołując się do co najmniej dwóch przykładów z literatury (przynajmniej 1 przykład zaczerpnij z lektury obowiązkowej).

Klasa VIII

15.06.2020

Temat 1: Wyrazy złożone i nazwy wielowyrazowe. Skróty i skrótowce. Powtórzenie.

Wyrazy złożone – wyrazy, które mają więcej niż jedną podstawę słowotwórczą.

Rodzaje wyrazów i nazw złożonych:

- **złożenia** – wyrazy zbudowane z dwóch podstaw słowotwórczych połączonych formantem -o- lub -i- (-y-), np. *ciemnoczerwony, łamigłówka, mężczydusza*,
- **zrosty** – wyrazy powstałe wskutek zespolenia (zrośnięcia się) dwóch lub trzech wyrazów podstawowych bez żadnego elementu łączącego, np. *Krasnystaw, Rzeczpospolita, okamgnienie*,
- **zestawienia** – połączenia dwóch lub więcej wyrazów, które stanowią jedną nazwę, np. *Morze Śródziemne, owczarek niemiecki, Boże Narodzenie*.

1. Pogrupuj przykłady i wpisz je do tabeli.

siedemset ■ boża krówka ■ chlebowódca ■ karygodny ■ małomówny ■ Białystok
skok o tyczce ■ wniebowzięcie ■ maszyna do pisania ■ liczykrupa ■ ostrostup

złożenia	zrosty	zestawienia

2.

1. Dokonaj analizy słowotwórczej podanych złożeń.

złożenie	parafraza słowotwórcza	wyrazy podstawowe	podstawy słowotwórcze	for- mant(y)
miododajny				
waligóra				
pięciobok				
samochwała				
deskorolka				

W komunikacji językowej pojawiają się wielowyrazowe nazwy organizacji, przedsiębiorstw itp., które w pełnym brzmieniu utrudniałyby porozumiewanie się. Dlatego powstały rzeczowniki zbudowane z pierwszych części tych nazw zwane **skrótowncami**.

Rodzaje skrótownców:

■ **głoskowce** – utworzone z pierwszych głosek zestawienia wyrazów, np. *GUS* [*gus*] – *Główny Urząd Statystyczny*,

■ **literowce** – utworzone z pierwszych liter zestawienia wyrazów, np. *NBP* [*en-be-pe*] – *Narodowy Bank Polski*,

■ **sylabowce (zgłoskowce)** – utworzone z pierwszych grup głosek (najczęściej sylab) zestawienia wyrazów, np. *FabLok* [*fablok*] – *Fabryka Lokomotyw*,

■ **skrótownce mieszane** – kombinacje głoskowców, literowców lub sylabowców, np. *MKOl* [*em-ka-ol*] – *Międzynarodowy Komitet Olimpijski*.

Uwaga. Część skrótownców się odmienia. Sposób odmiany często zależy od przyjętego zwyczaju, dlatego wszelkie wątpliwości należy wyjaśniać za pomocą słowników.

3.

Zapisz pełne nazwy i wymowę podanych skrótownców. Określ ich typ.

skrótowniec	pełna nazwa	wymowa	typ skrótownca
ZAIKS			
WOŚP			
KEN			
NIK			
Polfa			
PZMot			

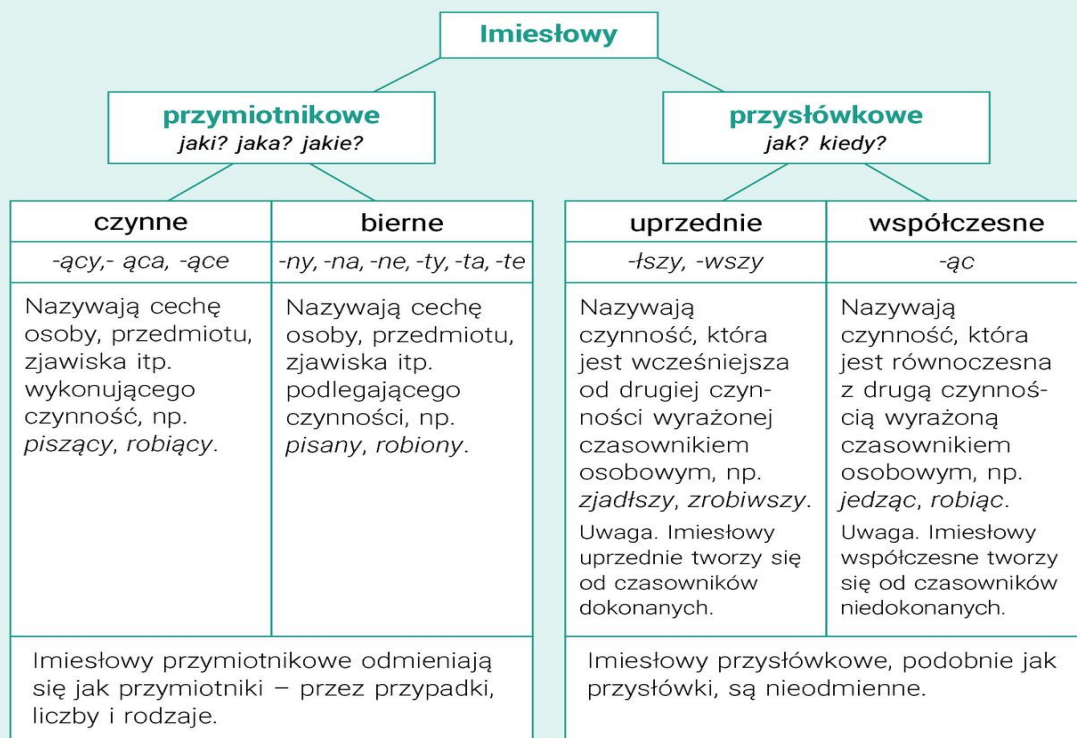
Zwróć uwagę na to, że zapisując skrótowiec, nie stosujemy kropek, np. *GUS*, *PRL*. Zakończenia gramatyczne skrótowców, które można odmieniać, w przypadkach zależnych (różnych od mianownika) zapisujemy po łączniku, np. *GUS-em*, *PRL-u*.

4. Zapisz poprawnie skróty:

ciąg dalszy nastąpi –	miesiąc – .....
i tak dalej –	grosz – .....
i temu podobne –	gram – .....
pani –	litr – .....
dyrektor –	inżynier – .....
porównaj –	przed naszą erą – .....
junior –	numer – .....

Temat 2: Imiesłowy oraz wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania.

Do nieosobowych form czasownika, oprócz bezokolicznika (np. *wynieść*, *móc*) i form zakończonych na *-no*, *-to* (np. *przeczytano*, *sprzątnięto*), należą **imiesłowy**.

1. Podkreśl jedną linią imiesłowy przymiotnikowe, a dwiema – przysłówkowe.

zrobiony   **PISAĆ**   ugotowany   **SZYJĄC**   wzięto
wzięty   zrobiwszy   śpiewając   śpiewająco   zjadłszy
jedząc   jeść   **CHODZIMY**   czytać   wynajęty
patrzemy   zrobiono   **PODAJĄC**   **POSZEDŁBY**

Partykulę *nie* z imiesłowami przymiotnikowymi piszemy **łącznie**, np. *niezrobiony*, *nieczytający*. Partykulę *nie* z imiesłowami przysłówkowymi piszemy **rozdzielnie**, np. *nie zrobiwszy*, *nie mając*.

W komunikacji językowej najczęściej posługujemy się zdaniami, w których orzeczenie jest wyrażone osobową formą czasownika. Obok zdań występują też wypowiedzenia, w których czynność jest nazwana imiesłowem przysłówkowym. Są to **wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania**.

Asia jedzie rowerem i słucha muzyki. → zdanie złożone

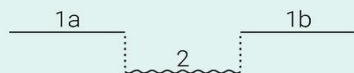
Asia słucha muzyki, jadąc rowerem. → wypowiedzenie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania

Tomek skończył trening i wrócił do domu. → zdanie złożone

Skończywszy trening, Tomek wrócił do domu. → wypowiedzenie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania

Imiesłowowy równoważnik zdania jest zawsze podrzędny do zdania, którego jest określeniem. Na wykresie oznaczamy go linią falistą.

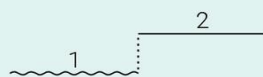
^{1a} Tomek, chcąc ²zaimponować kolegom, postanowił ^{1b}pobić rekord szkoły w pływaniu.

Mysłał o wygranej, płynąc podczas zawodów.

Przełynąwszy dystans dwóch kilometrów, poczuł zmęczenie.

1. Podkreśl wypowiedzenia z imiesłowowymi równoważnikami zdania.

Międzyszkolny mecz siatkówki był bardzo emocjonujący. Nasza drużyna, zdobywszy kilkupunktową przewagę, grała uważnie, utrzymując jednak szybkie tempo. Zagrywki przeciwników nie były groźne. Jednak po pewnym czasie można było zaobserwować zmęczenie naszych koszykarzy, którzy wyraźnie zwolnili, a ich ataki nie były już tak skuteczne jak na początku. Natomiast przeciwnicy się rozkręcili, zbliżając się do wyrównania. Na szczęście naszym udało się do końca utrzymać przewagę i wygrać.

